WIJ HELPEN DE SINT!

2021-2022

COLOFON

Dit project is tot stand gekomen door:

Avans Hogeschool (Pabo)
Project: Vrije ruimte - Johan Mathijssen

Opdrachtgever:
Rolf Vonk, Erfgoed Brabant

Uitgevoerd door:
Senna Diemel
Joris Klaassen
Amy Haanskorf
Maike Bakker
Maud van Geel

INHOUD

Deze Sinterklaas les is gekoppeld aan de methode: Op de toren zit een Haan.

A. VOORKENNIS ACTIVEREN

B. ZINVOL BELEVEN

C. REFLECTEREN

D. SAMENWERKEN MET JE OMGEVING

E. VERRIJKINGSOPDRACHTEN

F. VAKOVERSTIJGEND

G. DOELEN

H. BRONNEN

De les is verantwoordt aan de hand van de doelen van TULE (SLO,2021).

A. VOORKENNIS ACTIVEREN

BENODIGDHEDEN:

TIJDSDUUR: 15 MIN

- Het verhaal over Sint, Piet en de haan.
- Poster/magneetbord/vloerruimte
- Beeldmateriaal uitgeprint
- Indien je dit hebt: oud en nieuw speelgoed uit vergelijkbare categorieën.
- Filmpjes/ foto's op het digibord
- Aanvullende materialen (zoals oud en nieuw speelgoed)
- Materialen die de kinderen vanuit thuis mee hebben genomen.
- Een lied van Sinterklaas
- Het einde van het verhaal

Voorbereiding
Kijk naar afbeeldingen van Sinterklaas.
Ga hierbij kijken wat oud en nieuw is denk hierbij aan:

- Hoe zie je het snelst of iets oud of nieuw is?
- Van welk materiaal is het object gemaakt?
- Welke kleding droegen mensen?
- Welke regels waren en zijn er?
- Hoe ziet de Sint er zelf uit?
- Wat is het verschil in eten?

Activiteiten benoemen en herkennen van woorden en afbeeldingen:
Laat verschillende afbeeldingen van vroeger en nu zien. Laat de leerlingen bepalen of het vroeger of nu is. Maak twee posters en plak de afbeeldingen bij vroeger en nu op het bord. Of kies ervoor de platen in de kring op de grond te leggen.
(Nederlands Centrum voor Volkscultuur, 1998).

Extra:
Zorg voor beeldmateriaal op het digibord, geluidsfragmenten, fysieke voorwerpen. Dit geeft je les meer diepgang en zorgt voor betrokkenheid bij kinderen door afwisseling van zintuigen tijdens het observeren.

INTRODUCTIE VERHAAL

Sint en Piet lopen over het dak. In de verte zien ze de gouden haan op de kerk staan.
Sint zegt tegen piet: ‘Laten we even naar de Haan gaan, dat doen we ieder jaar. Dat is onze traditie.’
“Wat is een traditie dan?” Vraagt piet.
‘Dat is iets dat je al heel lang op bijna dezelfde manier doet.’ Legt Sinterklaas uit.
‘Oh, zegt Piet, een beetje zoals verjaardagskaarsjes uitblazen als je jarig bent?
En paaseieren zoeken met Pasen.’
‘Precies!’ Antwoord Sint.
‘Dat wij ieder jaar komen is traditie.
Want dat doen we al heel erg lang.
En schoentjes zetten is ook traditie.
Weet je wat ik het allerleukste vind aan tradities?’
Vraagt Sint aan Piet. ‘Uhm…. Pepernoten?’ Antwoord Piet.
‘
Ook de pepernoten, maar vooral: Vooral dat een traditie steeds een beetje veranderd. Er komen nieuwe liedjes bij, en er worden nieuwe smaken chocoladeletters bedacht. Dat vind ik nu het allerleukste.’
Samen komen ze aan bij de haan. Haan vertelt over de intocht die hij heeft gezien.
‘Vroeger, heel lang geleden ging dat toch anders. Er waren veel minder Pieten. En minder snoepgoed. En je kon de intocht alleen in zwart-wit op televisie zien!’
‘Dat is al wel heel lang geleden hè!’ Roept Piet. ‘Daar was mijn opa-pietje nog bij!’.
De haan en Sint lachen hartelijk.
‘Ja Piet, zo zie je maar. Eerst kwam er jouw opa-piet mee uit Spanje. Nu kom jij mee. En jij ziet er toch een beetje anders uit. Dus is ook de intocht een beetje anders nu!’
Legt Sint uit. ‘Precies zoals dat bij tradities gaat!’ Roept haan lachend.

B. ZINVOL BELEVEN

TIJDSDUUR: 35 MIN

GA OP ONTDEKKINGSTOCHT MET DE KLAS!

ONTDEKKINGSTOCHT:

Ga met de leerlingen in gesprek over hoe zij thuis Sinterklaas vieren. Ga het gesprek met de leerlingen aan over hoe zij denken dat opa & oma vroeger Sinterklaas vierden. Leg uit dat Sinterklaas namelijk toen ook al pakjes kwam brengen. Zoek samen met de leerlingen naar de veranderingen en verschillen binnen het sinterklaasfeest. Waarom zou dit anders zijn?
Je kunt hierbij ook filmpjes of voorwerpen laten zien van vroeger en nu. (Kooij & Groot-Reuvekamp, 2016).

C. REFLECTEREN

TIJDSDUUR: 10 MIN

SLUIT AF MET BESPREKEN WAT WE HEBBEN GEZIEN TIJDENS DE LES.

Sluit het verhaal af:
Piet en Haan kletsen nog even wat over hun lievelingstradities. Piet heeft er wel heel veel. Hij verteld dat hij heel blij is met pepernoten, schuimpjes, chocoladeletters en speculaas. Haan is het helemaal met hem eens.
Sint kijkt om zich heen en ziet dat het al licht aan het worden is. Voordat het licht wordt moeten Sint en Piet natuurlijk nog cadeautjes rondbrengen. 'Piet!' zegt Sint streng. "Haan, we moeten nu echt afscheid nemen. Maar ik kijk nu al uit naar onze afspraak volgend jaar.'
Komen jullie dan echt weer langs?' Vraagt haan hoopvol.
'Natuurlijk, dat is toch onze traditie!'

En de volgende keer? Ons verhaal stopt hier. Hoe zou het verhaal verder kunnen lopen? Wat denk je?

D. SAMENWERKEN MET JE OMGEVING

COLLEGA'S:

HEB HET LEF EN PROBEER JE COLLEGA'S IN TE SCHAKELEN. WANNEER ER MEERDERE KLEUTERKLASSEN OP JE WERKPLEK AANWEZIG ZIJN, KAN JE DE TAKEN VERDELEN ÉN COMBINEREN DOOR DE LEERLINGEN IN GROEPJES DOOR TE LATEN WISSELEN.

BAKKERIJ:

AANGEZIEN ER BIJ HET SINTERKLAASFEEST OUDERWETSE LEKKERNIJEN HOREN, IS HET WEL ZO LEUK OM EVENTUEEL TE GAAN KIJKEN HOE DEZE LEKKERNIJEN GEMAAKT WORDEN. JE KUNT BIJ DE LOKALE BAKKER VRAGEN OF JE EVENTUEEL EEN RONDLEIDING MAG MET DE KLAS, OF DAT DE BAKKER EVENTUEEL TIJD HEEFT OM ER MEER OVER TE VERTELLEN IN DE KLAS. JE KUNT OOK VRAGEN OF JE EVENTUEEL SPULLEN KUNT LENEN TER ILLUSTRATIE VAN HOE DE BAKPROCESSEN VAN DE LEKKERNIJEN IN DE BAKKERIJ ER AAN TOE GAAT.

D. SAMENWERKEN MET JE OMGEVING

OUDERS:

DURF OUDERS OOK IN TE SCHAKELEN BIJ EEN VAN DE ACTIVITEITEN. EXTRA HANDJES ZIJN ALTIJD HANDIG, VOORAL MET EEN GROTERE KLEUTERGROEP. DENK AAN HET EXTRA HELPEN BIJ HET PEPERNOTEN BAKKEN OF TIJDENS DE BEELDENDE OPDRACHTEN. BIJ EVENTUELE UITSTAPJES IS HET OOK HANDIG ALS ER EXTRA BEGELEIDING MEE IS.

SPEELGOEDWINKEL OF SPEELGOEDMUSEUM:

JE KUNT OOK CONTACT OPNEMEN MET DE LOKALE SPEELGOEDWINKEL OF EVENTUEEL ALS DAT IN DE BUURT IN EEN SPEELGOEDMUSEUM. WANNEER JE GROOTS UIT WIL PAKKEN, ZOU HET ERG LEUK ZIJN OM EVENTUEEL EEN RONDLEIDING TE REGELEN. HET ONDERWERP WORDT DAN EXTRA LEVENDIG VOOR DE LEERLINGEN. OOK ZOU JE WAT REKWISIETEN KUNNEN REGELEN VAN OUD SPEELGOED EN DAT VERGELIJKEN MET HET SPEELGOED VAN NU OF IEMAND VAN DE SPEELGOEDWINKEL/SPEELGOEDMUSEUM NAAR SCHOOL LATEN KOMEN, ALS EEN RONDLEIDING NIET MOGELIJK IS. HET INZETTEN VAN CONCRETE MATERIALEN ZORGT VOOR EEN DUIDELIJK BEELD BIJ DE LEERLINGEN.

E. VERRIJKINGSOPDRACHTEN

OPDRACHT 1

Je kunt als verrijkingsopdracht de kinderen zich laten verkleden. In de kring staat een grote verkleedkist met verschillende verkleedkleren erin. De kinderen gaan bedenken welke kleren de Sint en Pieten kunnen dragen. De kinderen dragen zelf de kleren, zodat ze zelf ervaren hoe het is om Piet en Sint te zijn. Ook draagt het bij aan het visuele aspect. Jonge kinderen begrijpen het beter wanneer het visueel wordt gemaakt.

OPDRACHT 2

Je kunt met de kinderen zelf pepernoten bakken. Dit sluit heel erg aan bij de beleveniswereld van een het jonge kind. Je kunt met de kinderen bespreken welke vorm een pepernoot heeft en waarom. Zou een pepernoot ook een andere vorm kunnen hebben? Zo ja, welke dan? Ontdek samen met de kinderen hoe je het beste de pepernoten kunt maken.

F. VAKOVERSTIJGEND

AARDRIJKSKUNDE & REKENEN (LOKALISEREN)
IN HET DORP/ WAAR KOMT SINTERKLAAS VANDAAN?

REKENEN & NATUUR
BAKKEN, METEN EN WEGEN

BEELDEND & LEVENSBESCHOUWING
HOE ZIET SINT/ PIET ER VOOR JOU UIT?

DRAMA & NEDERLANDS
MET NIET VOOR DE HAND LIGGENDE KOSTUUMS.
LAAT HET SPEL ZICHZELF ONTWIKKELEN.

G. DOELEN

ORIËNTEREN

De leerling kan zich met al zijn zintuigen openstellen voor erfgoed onderwerpen of -voorwerpen (waaronder persoonlijk erfgoed) uit de culturele omgeving, die heel dicht bij de belevingswereld liggen (Brouwers, 2020).

ONDERZOEKEN

De leerling kan een verzameling, verhaal of voorwerp begeleid onderzoeken en dat wat hij ziet, ruikt, hoort, proeft of voelt benoemen (Vaan & Marell, 2006).
De leerling kan, met behulp van een expert en/of leerkracht, het erfgoed (het voorwerp of het verhaal) beleven en fantaseren over de historie door er gericht naar te kijken, erover te praten en er vragen over te stellen (Heijdanus, Nunen, Boekel, Carp & Veer, 2016).

UITVOEREN

De leerling kan zijn autobiografische verleden en het inleven in (de tijd van) het erfgoed verbeelden en er een eigen invulling aan geven door verschillende media als woord, beeld, muziek/geluid en beweging te gebruiken.

EVALUEREN

De leerling kan vertellen over wat hij heeft verbeeld en dit koppelen aan het cultureel erfgoed (Paus, Brand, Bacchini, Dekkers, Hofstede, Markesteijn, Meijer & Pullens, 2019).
De leerling heeft belangstelling voor wat andere leerlingen hebben verbeeld, verteld of (na)gespeeld (Heijdanus, et. al., 2016).

DIFFERENTIATIE

De leerling kan zich met al zijn zintuigen openstellen voor erfgoed onderwerpen of -voorwerpen (waaronder persoonlijk erfgoed) uit de culturele omgeving, die heel dicht bij de belevingswereld liggen (Brouwers, 2020).

H. BRONNEN

Brom-Snijders, P. v.d., Bergh, J. v.d., Hutten, O., & Zanten, M. v. (2014). Hele getallen, Reken-wiskundedidactiek. (B. Tekst, Red.) Amersfoort: ThiemeMeulenhof

Brouwers, H. (2020). Kiezen voor het jonge kind. Bussum: Uitgeverij Countinho.Kooij, C., v.d., Groot-Reuvekamp, M., d. (2016). Geschiedenis & Samenleving: Kennisbasis inhoud en didactiek. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Erfgoed Brabant

Heijdanus, E., Nunen, A. v., Boekel, H., Carp, D. & Veer, P., v.d. (2016). Spelend leren en ontdekken: Handboek drama voor het basisonderwijs. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Heijden, N. v.d., Nigtere, D. d., Uijtdewilligen, T. & Schuster, I. (2017). Op de toren zit een haan. ‘s Hertogenbosch: Erfgoed Brabant.

Klamer-Hoogma, M. (2018). Klassenmanagement. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Nederlands Centrum voor Volkscultuur. (1998). Traditie: tijdschrift over tradities en trends. Utrecht: Nederlands Centrum voor Volkscultuur.

Paus, H., Brand, A. v.d., Bacchini, S., Dekkers, R., Hofstede, D., Markesteijn, C., Meijer, H., & Pullens, T. (2019). Portaal, Praktische taaldidactiek voor het basisonderwijs. (Paus, H., Brand, A. v.d., Red.) Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Peters, A., Westerveen, F. (2015). Geowijzer: Kennisbasis inhoud en didactiek. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Vaan, E., d., Marell, J. (2006). Praktische didactiek voor natuuronderwijs. Bussum: Uitgeverij Coutinho.